

[A. Lyng.]

avlen siden dennes indførelse for mere end 40 år siden, hvilket har givet hovedrevisoratet anledning . . . til at udtale sin tvivl med hensyn til erhvervets betydning for det grønlandske folk.“

Jeg må sige, at denne tvivl med hensyn til erhvervets betydning deler vi ikke i Grønland. Det er ikke regnskabsmæssige fakta alene, man skal se på, hvis man vil bedømme, om produktionen kan anses for at have betydning for et folk. Det er rigtigt, at det går langsomt med at opbygge fåreavlen. Det tager tid at omstille et folk, der har været jægere og fangere i tusinder af år, til husdyrholdere; det må man tage i betragtning, når man bedømmer den nuværende situation. Det tager tid at opbygge bedrifter og hjemmemarker, og det er endnu sværere i landbrugets yderste nordgrænse end under mildere himmelstrøg. Den lange vinter kræver store fodermængder pr. husdyr, og den lille indhandlingspris på lammekød kan vanskeligt betale arbejdet. Alligevel er der ikke få grønlændere — forhenværende fangere — der er kommet ovenpå og har leveret beviset på, at arbejdet ikke har været forgæves. Disse bliver efterhånden flere og flere. Det er erhvervets ansvar at drive fabrikken i Narssak; den drives ikke med statstilskud, og den giver nyttig beskæftigelse for mange grønlændere. Fra Grønlands side vil vi imidlertid kun være glade for en rationalisering af erhvervene, såfremt den kan føre til højere indhandlingspriser. Dette sætter jeg i forbindelse med landsrådets ønske om en slags erhvervs-kommission.

Når der ofte tales om erhvervenes modernisering, vil jeg gerne oplyse, at de største indtægter findes på steder, hvor fiskeriet er bedst udviklet. I år har 150 fiskere i Frederikshåb indhandlet 2 300 tons på 4 måneder. I Godthåb har 200 fiskere indhandlet 3 000 tons om året plus anden fisk. I Sukkertoppen tegner 300 fiskere sig for 1 700 tons torsk og 3 000 tons havkat. Der er grøde i Grønlands arbejdsindsats; det går fremad. Men der er

endnu for lidt tro på Grønland og for mange krav om at se resultater omgående.

Omvendt ser vi, at de dele af befolkningen, som endnu ikke er nået af nyordningen, som regel står mere tilbage i økonomisk henseende. Jeg kan her henvise til den interessante diskussion, der for 14 dage siden førtes mellem fhv. inspektør Einar Mikkelsen og statsrevisor Lisbet Hindsgaul i dagspræsen om forholdene i Angmagssalik. Jeg vil ikke gå nærmere ind på, hvad der blev sagt, men blot med formandens tilladelse citere, hvad inspektør Einar Mikkelsen har skrevet i Dagens Nyheder den 4. oktober i år under overskriften „Nøden i Angmagssalik“:

„Jeg har kendt østgrønlænderne siden 1900 og har til min beklagelse kunnet konstatere, at fangerbefolkningen stadig er bleven fattigere i det mellemliggende spænd af år“.

Begge diskussionsdeltagere har anført som årsag, at befolkningen lever fra hånden i munden uden at tænke på dagen i morgen, men jeg tror, at hovedårsagen er, at den lille stamme fortsat forsøger at friste livet næsten udelukkende ved jagt på et område, der for længst er overbefolket i jagtmæssig henseende. En stamme, der lever i nuet uden at tænke på dagen i morgen, kan overhovedet ikke eksistere i århundreder på disse kanter på jordkloden.

Angmagssalikerne kan i dag ikke fange så meget, at de kan lægge til side. De er ikke i stand til at benytte adgangen til at få boligstøttehusene, fordi de ingen indtægter har. Jeg tror heller ikke, at de kan opvarme dem, selv om de fik dem foræret. Der er ofte nød og sult. Klædedragten er dårlig, børnene går i laset tøj. Således er den økonomiske situation i Angmagssalik. Jeg vil derfor gerne sige den højtærede statsminister tak, fordi han i sin redegørelse under åbningsmødet har udtalt, at

„udbygningen af det grønlandske samfund fortsættes stadig både på vest- og østkysten.“

Jeg tror, det er første gang, at Østgrønland